

GO! BORDERLESS
GO2025.EU

Gorica – Nova Gorica:
od **meje** do **skupnega cilja**

LASCIAPASSARE STRAORDINARIO
IZREDNA PROPUSNICA
VANREDNA PROPUSNICA

rilasciato ai sensi dell'art. 15 dell'Accordo di Udine del 20-8-1955
izdana v smislu čl. 15 točka 3 Sporazuma v Udinih s dne 20-8-1955
izdana prema čl. 15 točka 3 Sporazuma v Udinama od 20-8-1955

2025

TO BE PRECISE

Koncept, besedilo, grafično oblikovanje Primalinea – Pordenone
www.primalinea.net

Fotografije Fondo Gaetano Lazzaro, ERPAC – Fototeca dei Musei Provinciali di Gorizia: introduzione
Archivio ICM – Istituto per gli Incontri Culturali Mitteleuropei di Gorizia: 9|25
fotoALTRANGorizia: 6|25
Romeo Pignat: naslovnica, uvod, 2|25, 3|25, 4|25, 5|25, 7|25, 8|25,
9|25, 10|25, 12|25, *MittelGO* Mosaico
Shutterstock.com: 1|25, 4|25, 6|25, 8|25, 11|25, *MittelGO* Mosaico

Prevod Intertrad – Pordenone
www.intertrad.it

Tisk Grafica Delizia – Casarsa della Delizia (PN)

Posebna zahvala za sodelovanje
ICM – Istituto per gli Incontri Culturali Mitteleuropei di Gorizia

CONFINE PROVVISORIO
ITALIA-IUGOSLAVIA

Dve fotografiji simbolične točke v Gorici, iz preteklosti in sedanjosti:
Trg Evrope – Piazza della Transalpina.
Prva fotografija iz leta 1947 je bila posneta po pariški mirovni pogodbi in posledični delitvi goriškega ozemlja med Italijo in Jugoslavijo. Zastrážena meja prečka trg in prepušča Jugoslaviji železniško postajo, ki se je nekoč imenovala Montesanto.
Fondo Gaetano Lazzaro,
ERPAC – Fototeca dei Musei Provinciali di Gorizia

ZAČASNA MEJA
ITALIA - JUGOSLAVIJA

Druga fotografija iz leta 2008 prikazuje trg po odstranitvi "goriškega zidu", ki je bila izvedena **28. 4. 2004.**
Ograjena meja je bila odpravljena z vstopom Slovenije v Evropsko unijo in zdaj je to edini evropski trg, ki si ga delita dve državi. Postaja Montesanto se zdaj imenuje Železniška postaja Nova Gorica – Stazione ferroviaria di Nova Gorica.

nekoč
danes

„Danes ima svet nujno potrebo ponovno odkriti, da meja (lat. confinis) izvira iz 'cum' (skupaj), in Gorica nas uči, da je to mogoče.“

Giulio Maria Chiodi

Brovedani v srečanju z "goriškim duhom"

V letu 2025 Furlanija – Julijska krajina gosti poseben dogodek: **Nova Gorica – Gorica** je evropska prestolnica kulture z geslom "GO! 2025". Evropska prestolnica kulture je prvič čezmejna: mesti iz dveh različnih držav (Italije in Slovenije) se predstavljata "skupaj" in s tem presežeta ločitve, ki so sledile dramatičnim dogodkom 20. stoletja. Meja, ta črta, kjer se dva prostora končata skupaj (pojem v latinščini izhaja iz besed *cum* in *finis*), danes postaja "skupni cilj", fizično in simbolno središče skupnega projekta. Gre za izredno pobudo s sporočilom bratstva, dialoga in sodelovanja med narodi in državami, pobudo, ki je še pomembnejše v tem zgodovinskem obdobju, zaznamovanem z nastajanjem zidov in nasprotovanj v Evropi in svetu.

Proslavljati program GO! 2025 za podjetje Brovedani torej pomeni prepoznati univerzalni pomen tega projekta, z njegovimi konkretnimi posledicami:

- Priložnost za utrjevanje mednarodnega poslanstva Furlanije – Julijske krajine kot strateškega evropskega prostora, kar je tudi v korist njene družbene, kulturne in ekonomske ureditve.
- Skupno prizadevanje Gorice in Nove Gorice za napredovanje po poti uresničevanja sprememb, ki ji morajo slediti tudi podjetja s svojimi pozitivnimi sinergijami.

Želimo širiti in gojiti tistega "goriškega duha", ki je navdihoval **Benita Zollio**, leta 2023 preminulega očeta prenovljenega podjetja Brovedani, še pred tem pa Goričana, zaljubljenega v svoje srednjeevropsko mesto, odprto svetu.

Na naslovnici:
Plošča sredi Trga Evrope – Piazza della Transalpina spominja na mejo, ki je bila tu med letoma 1947 in 2004, z mejnim kamnom št. 57/15. Ploščo obkroža spominski mozaik.

GO! BORDERLESS
GO2025.EU

www.brovedanigroup.com

GO! BORDERLESS
GO2025.EU

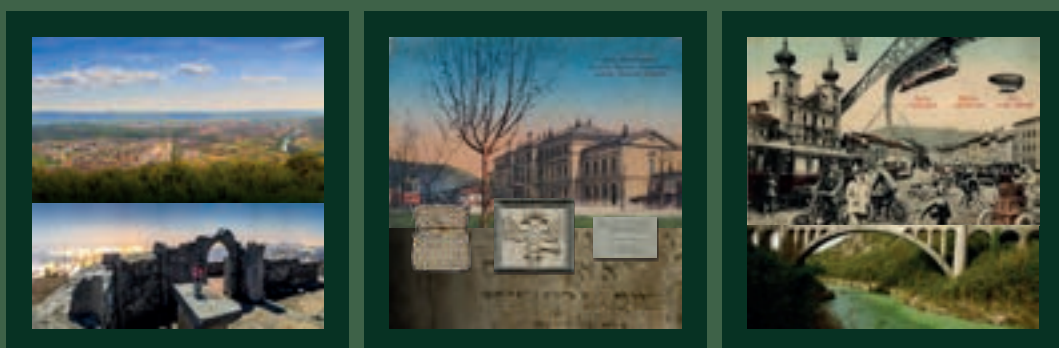
Koledar, posvečen prvi čezmejni evropski prestolnici kulture

Od leta 1985 Evropska unija vsako leto imenuje eno ali več evropskih prestolnic kulture, izbranih med različnimi kandidati. Običajno sta izbrani dve prestolnici, ki imata priložnost predstaviti svoje življenje in svoje kulturno poslanstvo mednarodnemu občinstvu. Italijo so v preteklosti predstavljale štiri prestolnice: Firenze (1986), Bologna (2000), Genova (2004) in Matera (2019).

Za leto 2025 sta bila izbrana nemški **Chemnitz** in slovenska **Nova Gorica**, ki je močno vztrajala pri skupni kandidaturi s sosednjo Gorico. **Nova Gorica – Gorica je tako postala prva evropska prestolnica kulture, ki je čezmejna, saj si jo delita dve državi.** Projekt želi iti dlje od enoletnega dogodka in ustvariti **mesto na meji, ki bo združeno in edinstveno** ter se bo razvijalo na **treh strateških področjih**, opredeljenih v knjigi za prijavo kandidature GO! 2025.

Devet mesecev koledarja obravnava tri akcijska področja GO! 2025 in pri tem odkriva povezave s podjetniško kulturo družbe Brovedani. Zadnji trije meseci pa so posvečeni spoznavanju duha, ki ga je Benito Zollia prinesel v podjetje Brovedani iz rodne Gorice.

Slike sugestivno prepletajo preteklost s sedanostjo in Gorico z Novo Gorico ter ustvarjajo domišljajske in simbolne prostore brez meja.

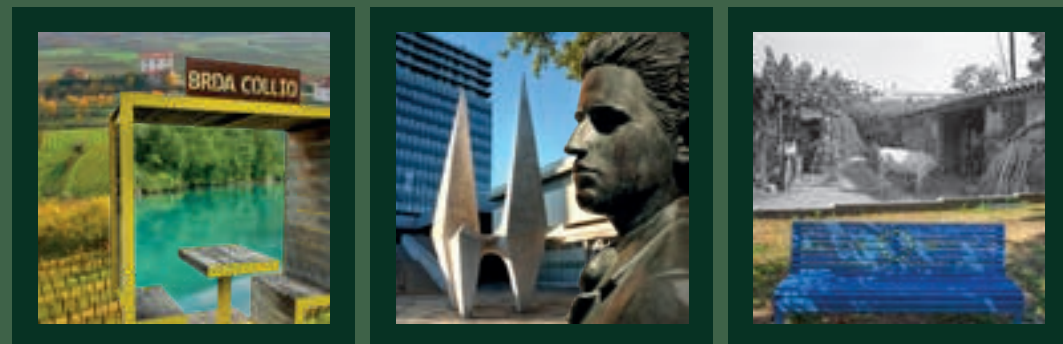

01|25 - 02|25 - 03|25

Čezmejno evropsko mesto, z navdihom in potencialom osmotske meje.

04|25 - 05|25 - 06|25

Zeleno in živahno mesto z visoko kakovostjo življenja, s prostori za mlade in njihove ideje.

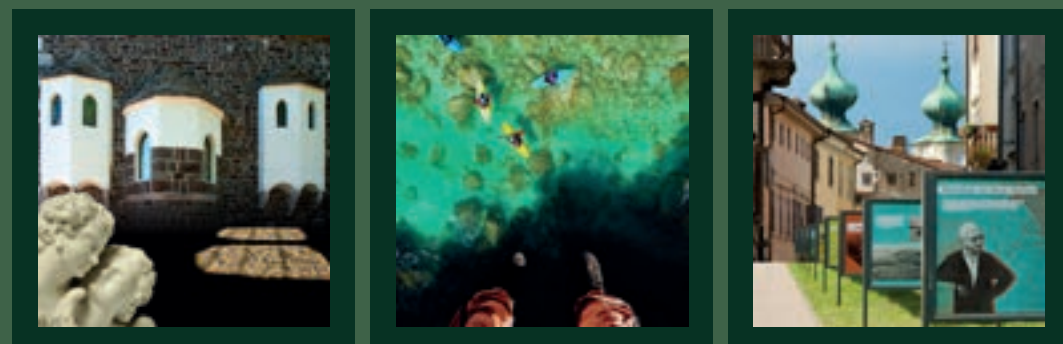
07|25 - 08|25 - 09|25

Inovativno mesto z ustvarjalno in podjetniško mentaliteto, ki si prizadeva krepiti in posodabljati skupno dediščino in njeno edinstvenost.

10|25 - 11|25 - 12|25

Mesto Benita Zollie s trdnimi srednjeevropskimi civilizacijskimi temelji, odprto za izzive in sposobno daljnovidnega odkrivanja znakov prihodnosti.

Nova Gorica
Slovenija 🇸🇮

„Danes v teh dveh mestih, ki ju je dolga težka leta ločevala meja, skupaj delamo za prihodnost prebivalstva.“
Michele Martina, župan Gorice, v kongresni dvorani v Berlinu leta 1967

Gorizia
Italia 🇮🇹

Enotno in edinstveno evropsko mesto na meji

Gorica se nahaja v osrčju zgodovinske goriške pokrajine, obsežnega ozemlja, ki je zdaj razdeljeno med Italijo in Slovenijo, vendar je bilo skoraj deset stoletij enotno, preden je bilo leta 1947 po Pariški mirovni pogodbi razkosano na dvoje: središče Gorice je pripadlo Italiji, nekatera predmestja pa Jugoslaviji, kjer je bila tik ob meji leta 1948 zgrajena Nova Gorica, najmlajše mesto v Evropi. To "rano" med dvema nasprotujočima si političnima sistemoma pa je kmalu zacelil duh mesta, ki je bilo tisoč let vajeno sožitja različnih ljudstev, jezikov in kultur. Že v šestdesetih letih 20. stoletja se je namreč "goriški zid" začel postopoma "podirati" v dolgem procesu, ki je vodil k razpadu Jugoslavije, ustanovitvi slovenske države in njenemu vstopu v Evropsko unijo ter končno razglasitvi mesta Nove Gorice – Gorice za evropsko prestolnico kulture 2025. Danes to **mesto na meji – edino evropsko mesto s trgov v dveh državah** – pričuje, da lahko ločnica postane vitalna membrana, ki omogoča ustvarjanje in preporod, kadar obstajajo kulturni predpogoji za dialog z *drugimi* ljudmi in kraji.

Na industrijskem področju je tudi podjetje Brovedani vedno delovalo – in še deluje – na "meji" tehnoloških sprememb. To pomeni sprejemati ločitve in konflikte, hkrati pa se vaditi v sprejemanju priložnosti, ki prihajajo od drugod in prinašajo ali navdihujejo inovativne ideje, bistvene za premagovanje kriz in vrzeli. Za odkrivanje novih horizontov rasti in možnosti razvoja.

VALICO di CASA ROSSA

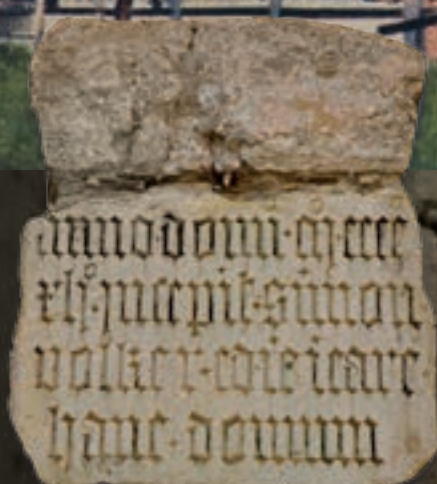
januar 2025

Nova Gorica in Gorica z vrha hriba Sabotin (Monte Sabotino). Hrib je bil prizorišče bojev med prvo svetovno vojno, danes pa gosti Park miru in čezmejno pot, ki nenehno prehaja mejo med Italijo in Slovenijo, vodi pa tudi mimo ruševin stare cerkvice sv. Valentina.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

*Görz, Staatsbahnhof.
Gorizia, Stazione Transalpina.
Gorica, Državni kolodvor.*

NA TEM MESTU JE BIL POSTAVLJEN
TEMELJNI KAMEN, NA KATEREM JE
BILA ZGRAJENA PRVA STAVBA
V MESTU NOVA GORICA

13.06.1948 - 13.06.2008

TURISTIČNO DRUŠTVO NOVA GORICA
V SODELovanJU Z
MESTNO OBČINO NOVA GORICA IN
KRAJEVNO SKUPNOST NOVA GORICA

„Nobeno mesto se ni moglo (...) tako kot Gorica več stoletij ponašati s prebivalstvom, sestavljenim iz Nemcev, Italijanov (Furlanov) in Slovencev, ki so torej predstavljali tri velike evropske sestavine: germanski, romanski in slovanski svet (...).“

Hans Kitzmüller

Mesto – stičišče med evropskimi narodi in kulturami

Gorica – Nova Gorica ni “le” mesto na meji, temveč je predvsem izjemno vadbišče sobivanja, na **edini točki stare celine, kjer se že tisoč let srečujejo tri velika evropska ljudstva: latinsko, slovansko in germansko**. Še zlasti v okviru habsburške Goriške grofije je časovni dejavnik prispeval k temu, da ni šlo za kratkotrajen slučajen stik, temveč za dolgotrajno in globoko izmenjavo. Ta izmenjava je oblikovala okolje, v katerem so se miselnosti in kulture pomešale tudi prek štirih različnih jezikov: italijanščine, slovenščine, nemščine in furlanščine. Ta prostor je bil srce Srednje Evrope in se danes pripravlja postati evropska prestolnica kulture: to je izpolnitev poslanstva za mesto, ki je s svojo “gensko dediščino” uspelo preseči celo delitve in travme hladne vojne.

Podjetje Brovedani, ki se nahaja v Furlaniji – Julijski krajini le uro vožnje od Gorice, se je v skladu s tem okoljem začelo komercialno in industrijsko širiti na bližnja območja Srednje Evrope: od prvih poslovnih sodelovanj z Jugoslavijo do večdesetletnih poslovnih odnosov z veliko nemško industrijo in ustanovitve lastne poslovalnice na Slovaškem. Izhajajoč iz tega evropskega ozadja je podjetje Brovedani postalo medcelinski koncern s pristopom, ki spodbuja izmenjavo stališč in izkušenj ne le na tehnični ravni, ampak tudi s sposobnostjo sprejemanja posebnih navdihov in občutljivosti iz raznolikega kulturnega humusa.

februar 2025

Zgoraj: postaja Bohinjske železnice (Transalpina) na trijezični razglednici z začetka 20. stoletja. Spodaj: plošča na hiši Ungrispach, ki v gotski latinski pisavi potrjuje gradnjo hiše leta 1441. Dvoglavi avstro-ogrski orel na grajskih vratih. Plošča v slovenskem jeziku na prvi stavbi Nove Gorice (1948). Na ozadju del nagrobnika z judovskega pokopališča Rožna Dolina – Valdirose. Znamenja raznolikosti Gorice.

5	S	N	6	P	T	S	Č	P	S	N	7	P	T	S	Č	P	S	N	8	P	T	S	Č	P	S	N	9	P	T	S	Č	P
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28				

„(Furlanija – Julijska krajina) nudi velika presenečenja, ne da bi morali zelo dolgo potovati: tukaj greš skozi različne svetove v pol ure.“

Bruno Pizzul

Mesto – strateško prometno vozlišče

Ozemlje Gorice – Nove Gorice je zaradi svoje ključne lege že več kot dva tisoč let stičišče oddaljenih svetov, ki jih tu zbližuje **gostota kulturnih krajin, kakršni v Evropi ni para**. Gorica je dedinja bližnjega Ogleja, mesta na seznamu Unescove dediščine, rimske metropole in križišča med Zahodom in območji donavskega *limesa*, mesta med Baltikom in Sredozemljem, povezanega z Aleksandrijo v Egiptu, od koder je sprejelo krščanstvo in nato postalo središče njegovega širjenja. Sosednja Vipavska dolina je bila "glavna cesta" barbarskih selitev, ki so preoblikovale usodo stare celine. Tu poteka čezalpska Bohinjska železnica med Trstom in Jesenicami, ki je s svojimi inženirskimi mojstrovini najkrajša in najbolj slikovita železniška povezava med Jadranom in Srednjo Evropo. Za nadaljnjo krepitev tega poslanstva GO! 2025 vzpostavlja nove strateške povezave, kot sta železniška povezava Benetke–Gorica, dopolnjena z intermodalnim vozliščem tržaškega letališča, in mednarodna avtobusna mestna povezava Gorica–Nova Gorica.

Tudi podjetje Brovedani verjame v idejo "povezovanja". Uresničuje se s sodelovanjem s strateškimi strankami, s skupnim načrtovanjem in industrializacijo. S pobudami, ki vključujejo dobavitelje in partnerje, povezane v "grozdih". Z negovanjem trajnih odnosov z univerzami in šolami. Podjetje je pobudnik in promotor mrežnih projektov, kot sta Konzorcij za lokalni gospodarski razvoj Ponterosso Tagliamento in LEF-Lean Experience Factory, največji center za izkustveno "lean" in digitalno usposabljanje na svetu.

Gorica
v bodočnosti

Gorizia
nell'avvenire

Görz
in der Zukunft

marec 2025

Piazza Grande (Trg Travnik) na razglednici "Gorica v prihodnosti" iz leta 1908, zadnji utrinek "avstrijske Nice". Dve leti prej je bila slovesno odprta 144 km dolga Bohinjska železnica Jesenice–Trst, strateška povezava med Jadranom in Dunajem, z največjim enoločnim kamnitim železniškim mostom na svetu, ki prečka Sočo pri Solkanu (Salcano) na obrobju Gorice.

9	S	N	10	P	T	S	Č	P	S	N	11	P	T	S	Č	P	S	N	12	P	T	S	Č	P	S	N	13	P	T	S	Č	P	S	N	14
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31				

„Popotnik (...) opaža, da je narava na to mesto izlila veliko izobilje svojih darov, da bi tujca povabila, naj se ustavi.“

Carl von Czoernig

Zeleno, vključujoče in potrebam ljudi prilagojeno mesto

Gorico in Novo Gorico povezuje zelena. To je zlasti **Soča**, za mnoge **najlepša evropska reka**. Soča – v italijanščini **Isonzo**, v nemščini **Sontig**, v furlanščini **Lusiņc** – je “reka ljudstev”: tekoči pas, ki obeh mest ne ločuje, ampak ju spaja s svojim tokom – s stikom na čezmejnem solkanskem mostu. Zeleni pa so tudi številni parki, ki krasijo Gorico in Novo Gorico: nekateri imajo neprecenljivo zgodovinsko vrednost, kot sta parka v vilah Coronini-Cronberg in Lasciac; drugi so botanični zakladi, na primer vrt Viatori; še drugi so izjemnih razsežnosti, kot je park Panovec – Panovizza, ki s svojimi 380 hektarji presega velikost Centralnega parka v New Yorku. Zelenje je tudi dragocen turistični in družbeni vir: je vezivno tkivo, ki se ne ozira na mejo, osmotska membrana, ki daje “dihati” obema mestoma, s tem ko združuje ljudi in jih obdaja s svojo “naravno srečo”.

Okolje – v najširšem ekološkem, družbenem in gospodarskem smislu – je bilo vedno predmet posebne pozornosti za podjetje Brovedani. Njegov cilj je čim bolj zmanjšati vpliv industrijske dejavnosti na okolje in obenem krepiti kakovost življenja na delovnem mestu, z vedno večjim posvečanjem pozornosti dobremu počutju zaposlenih, kot dokazujejo tudi pridobljena priznanja Welfare Champion. V skladu s to vizijo se je podjetje Brovedani leta 2024 vključilo v proces ESG (*Environmental, Social, Governance*), da bi odpravilo obstoječe kritične točke in dodatno izboljšalo svoj poslovni ekosistem.

april 2025

Kompozicija, ki združuje dve barvni paleti goriške narave z igrivo uporabo panoramske klopi z bližnjih Goriških Brd (Collio) – tukaj v jesenski preobleki. Znotraj dvojezičnega in kontemplativnega okvira je pomlad s smaragdno zeleno Sočo (Isonzo), le nekaj metrov proč od tekoče meje med Gorico in Solkanom (Salcano).

14	T	S	Č	P	S	N	15	P	T	S	Č	P	S	N	16	P	T	S	Č	P	S	N	17	P	T	S	Č	P	S	N	18	P	T	S
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30				

BROVEDANI srečuje GORICO – NOVO GORICO

„Goriški duh skratka ni nostalgija za izgubljenimi vzdušji, ampak električni stresljaj, ki lahko prebudi speče srce utrujene Evrope.“

Lucia Bellaspiga

Mesto, odprto za ideje in elan mladih

Na lestvici, ki jo je leta 2024 objavil časopis *Sole 24 ore*, je **Gorica italijansko mesto z najboljšo kakovostjo življenja za mlade do 35 let**. Kljub demografskemu upadu se je od leta 2019 do 2023 ta segment prebivalstva povečal za 2,3 %. Sprejemljive cene, zaposlitvene možnosti, idealno okolje za športne in prostočasne dejavnosti, kulturne pobude, hitre povezave s Trstom, Benetkami in Ljubljano so prednosti, ki spodbujajo naseljevanje mladih. Mesto, prilagojeno potrebam ljudi, s storitvami na velemestni ravni, s podružnicama videmske in tržaške univerze ter novogoriško univerzo. V tem ozračju bo mesto s programom GO! 2025 postalo središče zagonskih podjetij in delavnic. Ugoden prostor za ideje, iz katerih se bodo lahko navdihovali pogledi v prihodnost po sledih **goriških "čudovitih mladih" iz preteklosti**, kot so bili Carlo Michelstaedter, zgodnji protagonist evropske misli z začetka 20. stoletja, in brata Rusjan, pionirja letalstva.

Privabljanje in usposabljanje mladih, s predlogi in v praksi, je bistveno poslanstvo poslovne kulture podjetja Brovedani, zlasti z nenehno izmenjavo znanja in izkušenj z univerzitetnim okoljem, kot dokazuje na desetine pripravništev (s 85 diplomskimi nalogami o podjetju Brovedani od leta 1987 do danes) v različnih podružnicah podjetja; mnoga pripravništva so privedla tudi do stabilnih delovnih odnosov. Z zavestjo, da sta medgeneracijski dialog in generacijsko pomlajevanje odločilna dejavnika za kontinuiteto in inovativen razvoj podjetja.

maj 2025

Na ozadju Eda centra v Novi Gorici spomenik bratoma Edvardu in Josipu Rusjanu, pionirjema evropskega letalstva z znamenitim poletom Ede 1 leta 1909 v Gorici. Kip v prvem planu, "prenesen" iz goriškega Raštela (via Rastello), upodablja Carla Michelstaedterja, goriškega pesnika, slikarja in filozofa, ki je leta 1910 pri komaj 23 letih naredil samomor, a je kljub temu pustil neizbrisni pečat v intelektualni kulturi dvajsetega stoletja.

18	Č	P	S	N	19	P	T	S	Č	P	S	N	20	P	T	S	Č	P	S	N	21	P	T	S	Č	P	S	N	22	P	T	S	Č	P	S
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31				

fotoALTRANGorizia

” Zakaj moram stati na eni strani? “
Krava na beli črti

Mesto z novim središčem, ki se rojeva iz “sive cone” na meji

Program GO! 2025 se na poseben način posveča zgodovinski “sivi coni” med Gorico in Novo Gorico – obmejnemu območju, ki se je v bližini “bele črte” delitve postopoma devitalizirala. V času hladne vojne sta namreč obstajali skrajni in nasprotujoči si periferiji dveh političnih in ideoloških sistemov, od katerih je eden gravitiral proti Rimu in Natu, drugi pa proti Beogradu in socialističnemu vzhodu. S programom GO! 2025 se odpira vizija “enotnega in edinstvenega mesta” Gorice – Nove Gorice: obrobja hočejo postati središče čezmejnega somestja. Gre za **revolucionaren urbanistični kulturno-družbeno-ekonomski projekt s središčem na čezmejnem Trgu Evrope (Piazza della Transalpina)**. Okrog tega preoblikovanega območja bodo ustvarjeni novi prostori – kot sta Epic Museum in Super8 – namenjeni tako skupnemu spominjanju kot spodbujanju oblik druženja brez meja. Po izkušnji s covidom, ki je podrla ločnice glede delovnih mest, je nujno

preoblikovati geografijo odnosov v podjetjih s preseganjem mej med oddelki in ljudmi. Zato si skupina Brovedani prizadeva za ponovno spletnje tkanine skupnosti, tudi prek družabnih pobud, kot so skupni obedi in dnevi odprtih vrat. Proizvodni prostori se tako odprejo zaposlenim in njihovim družinam, s ciljem, da osrednja vloga pripade ljudem podjetja Brovedani, z ustvarjanjem prostorov in trenutkov, v katerih se osebe lahko bolje spoznavajo in izmenjujejo ideje.

Zgoraj zgodovinska podoba iz leta 1947 z znamenito “neodločeno kravo” glede izbire med Italijo in Jugoslavijo: zavezniške oblasti so pred kratkim zarisale belo črto, po kateri šel “goriški zid”.
fotoALTRANGorizia – vietata la riproduzione
Spodaj “klop brez meja” v bližini robnika, ki je bil puščen kot spomin na “goriški zid”, nedaleč od Trga Evrope (Piazza della Transalpina).

junij 2025

22	23	N	P	T	S	Č	P	S	N	24	P	T	S	Č	P	S	N	25	P	T	S	Č	P	S	N	26	P	T	S	Č	P	S	N	27
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30					

Mestna hiša v Gorici

Mestna hiša v Novi Gorici

„Tukaj moramo odpreti možnost, da se pogovarjamo drug z drugim.“

Joško Štrukelj,
župan Nove Gorice
v šestdesetih letih

Mesto, ki spodbuja čezmejno in medsektorsko sodelovanje

GO! 2025 je neponovljiva priložnost, da razširjamo “miselno geografijo” tega ozemlja in lokalnemu prebivalstvu povrnemo večkulturnost, ki je bila stoletja življenjska sila Goriške grofije. Gre za preseganje zidu, ki je bil postavljen leta 1947, a se je že v šestdesetih letih prejšnjega stoletja začel “krušiti” po zaslugi **odprtosti uprav Gorice in Nove Gorice za medsebojno sodelovanje ne glede na diktate “velike politike”**.

Za razvoj v tej smeri so predvideni ukrepi na dveh področjih:

- nagrajevanje sodelovanja med italijanskimi in slovenskimi ekipami, tudi z namenom premagovanja jezikovnih ovir in spodbujanja dvojezičnosti;
- podpora medsektorskim in ne le specialističnim projektom, predvsem na področjih, kjer se stikajo kultura, umetnost, ustvarjalnost in digitalne tehnologije.

Podjetniška kultura skupine Brovedani sledi duhu programa GO! 2025. Zahvaljujoč delovnemu ozračju “brez meja” in projektni avtonomiji v tovarnah v tujini se utrjuje proaktivni dialog med različnimi podružnicami v Italiji, na Slovaškem in v Mehiki.

Poleg tega je nedavni razvoj mehanike privedel skupino Brovedani do kombiniranja lastne specializacije z medsektorskim delovanjem, vključujoč hibridna področja, kot je mehatronika, tudi v smeri naraščajoče “digitalne ozaveščenosti”, ki prežema proizvodnjo in organizacijo podjetja.

julij 2025

Sugestivna fotomontaža pročelij mestnih hiš obeh mest. Spodaj palača Attems Sv. Križ iz 18. stoletja, v Gorici. Zgoraj novogoriška mestna hiša, zgrajena med letoma 1948 in 1955, z monumentalnimi kipi, ki slavijo partizanski in revolucionarni boj.

27	T	S	Č	P	S	N	28	P	T	S	Č	P	S	N	29	P	T	S	Č	P	S	N	30	P	T	S	Č	P	S	N	31	P	T	S	Č
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31					

„GO! 2025 je odskočna deska v smeri čezmejnega somestja, zelenega, vitalnega in trajnostnega mesta, odprtega v Evropo in svet, dinamičnega in podjetniškega.“

Iz prijave kandidature GO! 2025

Mesto, ki stavi na kulturo in ustvarjalnost v znamenju izmenjav in trajnostnega razvoja

Kultura in ustvarjalnost sta temeljni in med seboj povezani sestavini programa GO! 2025: tvorita močno **“odskočno desko” za ustvarjanje prihodnje Gorice – Nove Gorice “brez meja”**. Energija za uresničevanje programa GO! 2025 mora krožiti po širšem ozemlju: z dogodki brez škodljivih vplivov in odpadkov, organiziranimi s sodelovanjem prebivalcev obeh mest in drugih občin, vključenih v projekt, z aktiviranjem potencialov, ki so prisotni v posebnih značilnostih krajev, jezikov in kultur. Zavedajoč se, da bo program GO! 2025 pomembno vplival na turizem in agroživilski sektor, bo prednost dana dejavnostim, ki spoštujejo okolje ter so trajnostne in usmerjene k harmoničnemu in mrežnemu razvoju skupnosti. Pretekle izkušnje učijo, da imajo pobude, kot je imenovanje za evropsko prestolnico kulture, pozitivne in trajne učinke le, če niso omejene na turizem “za enkratno uporabo”, ampak se izkoristijo kot priložnost za negovanje in razvijanje trajnih virov določenega kraja.

Usmeritev programa GO! 2025 se ujema s poslovno kulturo, ki jo zagovarja in uresničuje podjetje Brovedani: na primer glede prizadevanja za krepitev delovne skupnosti ali glede delovanja v skladu z merili učinkovitosti, z *lean* miselnostjo, ki vključuje zmanjševanje in odpravljanje odpadkov. Gre za pristop “trajnostne ustvarjalnosti”, ki je nujen pri naročilih, ki zahtevajo dolgoročna vlaganja in razumno zaupanje v bližnjo in daljno prihodnost.

avgust 2025

Sodobni most v Solkanu (Salcano), simbolični prehod čezmejne poti za kolesarje in pešce, s fotomontažo, ki prikazuje “proženje” mostu z obrambnega zida goriškega gradu: od obrambnih zgradb preteklosti do povezovalnih struktur danes, v smeri jutrišnje Nove Gorice – Gorice “brez meja”. Na ozadju obris goriškega radiča, ki je lokalna kmetijsko-živilska odličnost.

31			32							33							34							35						
V	S	D	P	T	S	Č	P	S	N	P	T	S	Č	P	S	N	P	T	S	Č	P	S	N	P	T	S	Č	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

”Gorica ni ime za neko zmago (...) Gorica mi je prej pomenila kraj skupnega trpljenja: ne samo našega, ampak tudi trpljenja tistih, ki so bili na nasprotni strani in ki smo jim pravili sovražniki. Kljub temu, da smo svojo vojaško dolžnost opravljali brez obotavljanja, smo jih v svojih srcih imenovali brate.“

Giuseppe Ungaretti,
I. Srednjeevropsko kulturno srečanje, 1966

Mesto, ki ceni svojo zgodovino in kulturo

Posvetitev pesnika Giuseppeja Ungarettija Gorici se umešča v kontekst Srednjeevropskih kulturnih srečanj, ki so od leta 1966 naprej v to mesto pogumno privabljala intelektualce z obeh strani "železne zavese", prispevajoč k premagovanju političnih ovir in ustvarjanju pogojev za imenovanje Nove Gorice – Gorice za evropsko prestolnico kulture 2025, kot je nedavno zapisal pisatelj Claudio Magris. Program GO! 2025 obema mestoma in čezmejnemu goriškemu območju danes daje priložnost, da **ponovno ozavestita svojo bližnjo in daljno zgodovino z obnavljanjem skupnega in neločljivega spomina**. Da ovrednotita in pokažeta svetu bogato in večstoletno kulturno in umetniško dediščino ter jo osvobodita ideoloških in nacionalističnih ločevanj. Da v bratskem razpoloženju ponovno prebirata in se spominjata dogodkov dvajsetega stoletja, ki je tu od prve svetovne vojne do hladne vojne medsebojno zoperstavilo prijateljska ljudstva, razdvajalo skupnosti, družine, celo pokopališča.

Tudi skupina Brovedani se je – zlasti z monografijo, izdano ob 50. obletnici – napotila po poti aktivnega spominjanja, pridobivanja in prenašanja zavesti o svojem razvoju, "prelomnih izzivih" in tistih tehnoloških dosežkih, ki so ji omogočili svojevrstno utelešenje "mehanike". Tudi podjetje – tako kot mesto – se lahko konstruktivno razvija le tako, da izhaja iz svojih korenin, iz svoje kulturne dediščine, ki jo mora negovati in usmerjati po pravi poti.

september 2025

Giuseppe Ungaretti se leta 1966, ob prvi izdaji Srednjeevropskega kulturnega srečanja, vrne na Kras, kjer se je v prvi svetovni vojni boril in napisal zbirko pesmi *Il porto sepolto* (Zakopano pristanišče). Archivio ICM – Istituto per gli Incontri Culturali Mitteleuropei di Gorizia. Takrat in vse do leta 1974 je bilo pokopališče Miren – Merna pri Gorici razkosano z mejno bodečo žico: danes za spomin ostaja pas z napisom "Spomni se name" – "Ricordati di me".

36	P	T	S	Č	P	S	N	37	P	T	S	Č	P	S	N	38	P	T	S	Č	P	S	N	39	P	T	S	Č	P	S	N	40	P	T
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30				

„V svoje m – italijanskem, furlanskem, slovenskem, evropskem – mestu zaznavam tistega srednjeevropskega duha, ki je spodbujal srečevanje in dialog med civilizacijami Evrope.“

Benito Zollia

Mesto z močnimi srednjeevropskimi koreninami, ki navdihujejo civilizacijo

Gorica je deležna posebnega vzdušja “Mitteleurope” ali “Evrope v sredini” ali še boljše “Evrope kot sredstva”: to poimenovanje “izraža občutek pripadnosti skupni usodi srednjeevropskih narodov, potrebo po bratstvu, kroženju idej in znanja, težnjo po izboljšanju demokratičnega modela in opredelitev za skupno načrtovanje.” (ICM – Istituto per gli Incontri Culturali Mitteleuropei)

Gorica, stičišče med Srednjo Evropo, Sredozemljem in Balkanom, v svojem mestnem tkivu razodeva in združuje pestro lepoto raznolikih kultur, ki jih združuje skupen občutek civilizacije – občutek, izražen s treznim dostojanstvom arhitekture, ki odpravlja družbene ločitve. Kaže se v spoštovanju pravil civilnega sobivanja, v naravni odprtosti do drugačnih ljudi in okolij, v vljudni gostoljubnosti, ki jo izraža pojem *gemütlich* in jo je čutiti v ozračju mesta.

Goriški duh, ta edinstveni splet občutij in vrednot iz različnih kultur, je bil podjetju Brovedani “naravno” prenešen od ustanovitelja in predsednika prek njegovega načina razmišljanja in ravnanja. Podjetje nosi v sebi dediščino mesta-civilizacije, v katerem se je človek in podjetnik Benito Zollia rodil in oblikoval: gre za strogo in premišljeno poslovno kulturo, ki pa je tudi usmerjena navzven, navdušena, radovedna in odprta za izmenjave in ideje, ki krožijo po širnem svetu.

oktober 2025

Tri podobe, ki pričajo o srečanju civilizacij, značilnem za Gorico: stranica srednjeveške cerkve sv. Duha s tremi apsidami, ki pričarajo pravljico nordijsko pokrajino. Gracioznost italijanskega baroka, ki jo predstavljata putta v cerkvi sv. Ignacija. V ozadju fragment zgodnjekrščanskega mozaika iz bazilike v bližnjem Ogleju, predhodniku goriške kulture.

40	S	Č	P	S	N	41	P	T	S	Č	P	S	N	42	P	T	S	Č	P	S	N	43	P	T	S	Č	P	S	N	44	P	T	S	Č	P
	1	2	3	4	5		6	7	8	9	10	11	12		13	14	15	16	17	18	19		20	21	22	23	24	25	26		27	28	29	30	31

„V velikih življenjskih izzivih je vedno le ekipa tista, ki zmagaja, pa čeprav je vsak trenutek poln individualnih dejanj in odgovornosti.“

Benito Zollia

Športno mesto, vedno odprto za izzive

Nova Gorica – Gorica se nahaja sredi narave, ki spodbuja h gibanju: sprehajanju po zelenih površinah, plavanju in veslanju po Soči, kolesarjenju po Brdih in Krasu, planinarjenju v bližnjih Julijskih Alpah. Goričani so ponotranjili fizični stik s svojim ozemljem in se prebili v športne vrhove. **Iz Gorice so izšli prvaki**, kot so Paolo Vittori, eden najboljših italijanskih košarkarjev vseh časov, olimpijca Paolo Vidoz v boksu in Giorgio Ursi v kolesarstvu. Omenimo tudi nogometaša Tarcisia Burgnicha in Dina Zoffa; prvi je bil junak italijansko-nemškega rezultata 4:3 v Mehiki leta 1970, drugi legendarni vratar reprezentance, ki je zmagala na svetovnem prvenstvu leta 1982 v Španiji: reprezentance, ki jo je vodil Enzo Bearzot, rojen v Joannisu, na zgodovinskem ozemlju Goriške grofije.

Bzz Gorica z okolico je imela legendarno košarkarsko tradicijo (spodbujano od bližnjih jugoslovanskih prvakov), ki je dosegla vrhunec v šestdesetih letih prejšnjega stoletja: z več ekipami v A ligi in kopico izvrstnih igralcev, ki bi lahko sami oblikovali italijansko reprezentanco. Med njimi je bil tudi Benito Zollia, ki je, preden je postal podjetnik, imel sijajno košarkarsko kariero v moštvih Gorice in Milana ter v italijanski reprezentanci. Ta izkušnja je v njem skovala športnega in ekipnega duha, ki ga je nato prinesel v podjetje Brovedani in ki mu je pomagal pri soočanju z velikimi izzivi in težkimi trenutki, kot je zapisal v svoji avtobiografiji *Time out*: "Skupaj je treba preučiti vzroke za poraz, krizo ali nazadovanje. Brez iskanja krivca."

Veslači na Soči, v slovenskem predalpskem območju nad Novo Gorico – Gorico, kot jih vidi jadralni padalec iz svoje adrenalinske ptičje perspektive. V ozadju fotografija mladega Benita Zollie, košarkarskega mojstra.

november 2025

44	S	N	45	P	T	S	Č	P	S	N	46	P	T	S	Č	P	S	N	47	P	T	S	Č	P	S	N	48	P	T	S	Č	P	S	N
	1	2		3	4	5	6	7	8	9		10	11	12	13	14	15	16		17	18	19	20	21	22	23		24	25	26	27	28	29	30

BROVEDANI srečuje **GORICO – NOVO GORICO**

„Najboljše je vedno onkraj, nikoli ni dokončno stanje.“

Benito Zollia

Vizionarsko mesto, ki zna gledati v prihodnost

Gorica zna presegati samo sebe, kar dokazuje njen urbanistični razvoj: od srednjeveškega jedra do baročne razširitve, "avstrijske Nice" in "vzorčnega mesta" Nove Gorice, ki jo je sprva zasnoval arhitekt Edvard Ravnikar, tudi po zaslugi izkušenj ob mojstrih, kot sta bila Jože Plečnik in Le Corbusier. Iz plodne zemlje tega mesta so izšli **znanstveniki in misleci, ki so bili sposobni "gledati dlje"**. Med temi ima vidno mesto fizik Carlo Rubbia, dobitnik Nobelove nagrade leta 1984 skupaj z Nizozemcem Simonom van der Meerom za odkritje delcev, odgovornih za šibko interakcijo. Daljnoviden je bil tudi pogled **razsvetljenih politikov, ki so prispevali k premagovanju "železne zavese"**, kakršna sta bila župana Gorice in Nove Gorice, Michele Martina in Joško Štrukelj – predhodnika programa GO! 2025 – ki sta že v šestdesetih letih prejšnjega stoletja, med hladno vojno, uspela vzpostaviti dialog med mestoma.

jjz Tudi podjetnik Benito Zollia je znal gledati v prihodnost z odločilnimi potezami za razvoj podjetja Brovedani. Sposoben je bil odstopanja od ustaljenih poti v določenih ključnih trenutkih, sledeč novim navdihom, tudi s premišljeno mero tveganja, na primer s sodelovanjem pri razvijanju strojne opreme IBM in sistema dovajanja goriva common rail. To hotenje – biti med protagonisti zapletenega toka sprememb – še naprej oblikuje industrijsko politiko skupine Brovedani.

december 2025

Razstava v središču Nove Gorice, posvečena Edvardu Ravnikarju, arhitekturnemu očetu mesta, s fotomontažo prenesena na ozadje srednjeveškega Raštela (via Rastello) in baročnih kupol cerkve sv. Ignacija v Gorici. Na enem od zidov napis "W+ W- Z" spominja na odkritje vektorskih bozonov, s katerim je Goričan Carlo Rubbia pridobil Nobelovo nagrado za fiziko.

49	P	T	S	Č	P	S	N	50	P	T	S	Č	P	S	N	51	P	T	S	Č	P	S	N	52	P	T	S	Č	P	S	N	1	P	T	S
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31				

Odkrijte Gorico in Novo Gorico s projektom *MittelGO MOSAICO* – projektom inštituta ICM, ki ga podpira Zollia Holding

Inženir **Benito Zollia** (1936–2023), "oče" in predsednik skupine Brovedani, je skupaj z ljubeznijo do svojega mesta gojil tudi globoko zanimanje za kulturo. Desetletja je bil član **ICM – Inštituta za srednjeevropska kulturna srečanja**, zahvaljujoč prijateljstvu z goriškim županom Michelejem Martino, prvim predsednikom Inštituta in med pobudniki znamenitih konferenc, ki so v Gorico pripeljale intelektualce z obeh strani "železne zavese", presegajoč politične in ideološke meje in pripravljajoč tla za program GO! 2025.

Benito Zollia se je aktivno udeležil številnih srečanj in se spoprijateljil z osebnostmi inštituta, kot so direktor Renato Tubaro, zgodovinar Sergio Tavano, novinar Dimitrij Volčič, muzikolog in esejist Quirino Principe, nekdanji prefekt Roberto De Lorenzo. Leta 2015 je v Milanu za ICM predstavil referat "Furlanija Julijska krajina: posebna dežela?" v okviru festivala "Evropska kulturna srečanja", uvodne prireditve razstave Expo 2015.

V duhu nadaljnega gojenja tega "družinskega" ozračja ob izjemni priložnosti Nove Gorice – Gorice kot Evropske prestolnice kulture 2025, Zollia Holding obnavlja sodelovanje z ICM, zlasti prek Koledarja Brovedani 2025 in povabila k odkrivanju projekta **MittelGO MOSAICO**, ki ga je pripravil Inštitut: gre za fizično in virtualno razstavo, ki vodi prek nešteti krajev in zanimivosti **zgodovinskega in čezmejnega goriškega prostora**. Itinerarij je urejen po krajih in temah, ki odpirajo posamezne fascinante poglede na Gorico – Novo Gorico, enotno in edinstveno mesto, ter na območje, ki je danes razpeto med Italijo in Slovenijo, a je bilo tisoč let nerazdeljeno srce Goriške grofije.

„Morda ta kulturna prestolnica danes ne bi obstajala brez tistih srednjeevropskih srečanj, ki so v mestu vzniknila in cvetela v šestdesetih letih.“

Claudio Magris

Vabimo vas torej, da po ogledu strani tega koledarja odkrijete zanimivosti razstave **MittelGO MOSAICO**.

Povežite se prek QR-kode ali naslova <https://mittelgomosaico.kadmos.info/>

Srečno pot brez meja.

Zeleno mesto–mozaik Gorica: z zgodovinskim gradom, z drevoredi, zaradi katerih je dobila vzdevek "avstrijska Nica", in modernimi večbarvnimi poslopji Nove Gorice.

